Un llibre analitza la relació de Dalí amb l'escriptura

La col·lecció de Filosofia Catalana de la Càtedra Ferrater Mora dedica el seu vuitè volum a la literatura i el pensament de l'artista
S'hi recullen les actes del simposi celebrat a Figueres el 2012

La inauguraci del simposi sobre iteratura i pensament en Salvador Dal ' es va celebrar a la sala de la C pula Geod sica, l'abril del 2012 Foto: J0AN SABATER.

S'ha dit sovint que escriure és una manera d'ordenar el pensament. Però tot sovint és també una via per dislocar-lo, considerant que l'escriptura propicia una imatge construïda de la realitat que l'artifici gramatical legitima. Com la pintura, ben mirat, amb la seva afició a "enganyar l'ull", a crear il·lusions i a donar forma, a vegades, fins i tot a l'indicible. Salvador Dalí, que escrivia i pintava, coneixia bé les potencialitats fantàstiques de tots dos mitjans expressius i les posava al servei d'una de les seves capacitats més notables: l'emmascarament, pel qual escriure seria també escriure's, en el sentit no de confessar-se, sinó de pensar-se i, sobretot, d'autorepresentar-se. "Fa quaranta anys que escric per veure qui sóc, i encara no ho he aconseguit", diria el 1977 en la famosa entrevista televisiva amb Soler Serrano.

Algunes d'aquestes consideracions es van posar en relleu en el simposi internacional que la Càtedra Ferrater Mora de la UdG va dedicar, l'abril del 2012, al Dalí escriptor, en col·laboració amb la Càtedra d'Art Contemporani de la mateixa universitat i de la Fundació Gala-Dalí, a més del Museu del Joguet. Les actes i ponències d'aquella trobada, en la qual van participar alguns dels principals experts en l'obra daliniana i, en particular, en l'estudi dels seus textos i de les fonts del seu pensament, han estat recollides ara en el vuitè volum de la col·lecció Noms de la Filosofia Catalana, que edita la Càtedra Ferrater Mora amb Documenta Universitària. Dalí: escriptura i pensament acosta el lector a les últimes recerques sobre el vessant literari de l'artista, que entenia l'escriptura, igual que la pintura, com un mitjà de coneixement. No és estrany que a la seva biblioteca, com descobreix l'aportació de Juan Manuel Bonet, no hi faltessin les obres de Sant Agustí, Balmes, Marx, Jankelèvitx, Nietzsche o Freud, ni d'Einstein, Heisenberg, Schrödinger o Prigonine, encara que la física tenia per Dalí sobretot la utilitat d'un "brodat de tapisseria on puc fer amb la imaginació el que em dóna la realíssima gana". Entre les seves lectures de capçalera destaca, però, la preferència per Francesc Pujols, "l'emperador trajà de la filosofia", i l'estreta relació amb un altre visionari de la llengua com Carles Fages de Climent.

L'estil dalinià, de tota manera, aquella manera de fangar damunt l'ortodòxia de la frase, és únic i, segons afirma el poeta Enric Casassas en un altre dels textos del llibre, "un dels grans monuments de l'escriptura europea del seu segle", amb la precisió i infal·libilitat de les comparacions que fa servir, o la serenitat amb què explica les coses més difícils de dir d'un mateix: "les que ens fan vergonya".

En aquest sentit, el relat autobiogràfic de La vida secreta de Salvador Dalí, més que un document d'impudícia, s'ha de considerar un instrument revelador del seu pensament estètic, a parer d'Eugenio Carmona, que penetra en el pòsit ocult dels retorts lingüístics que fa servir Dalí per referir-se al plaer i la culpa o per casar falsos records i records reals en una fastuosa posada en escena de les estratègies de la imaginació i l'inconscient. Entre els textos recollits en el volum, destaquen també l'estudi de Sebastià Roig sobre les relacions de l'obra daliniana amb el llenguatge del còmic; el de Joan M. Minguet Batllori sobre la creació de Dalí com a clown; el de

Joan Cuscó sobre la seva relació amb la ciència i la filosofia; el de Mathilde Hamel analitzant la novel·la Rostres ocults, o el d'Astrid Ruffa sobre la inserció de Dalí en el discurs surrealista.

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 06-03-2017 Pàgina 22

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1084318-un-llibre-analitza-la-relacio-de-dali-amb-l-escriptura.html